

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΙΒ'

Συνδρομή ἑτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20 — Αἱ συνδρομαὶ ἔρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου. Ἐκαστὸ ἔτος καὶ εἶνε ἑτήσιαι. — Γραφεῖον Διδυμ. Ἐπι τῆς λεωφ. Πανεπιστημίου 89.

18 Νοεμβρίου 1884

ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΓΑΘΟΕΡΓΙΑ ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ

ΑΙ ΜΙΚΡΑΙ ΑΔΕΛΦΑΙ ΤΩΝ ΑΠΟΡΩΝ

(Ἐκ τῶν τοῦ Maxime Du Camp)

Ἀφιερῶται: τῷ θεραπευτηρίῳ « Ὁ Εὐαγγελισμὸς ».

Β'. ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ.

Αἱ Μικραὶ Ἀδελφαὶ τῶν ἀπόρων ἱδρυσαν ἀλληλοδιαδόχως ἐν Παρισίοις πέντε καταστήματα διὰ τοὺς ἐνδεεῖς γέροντας. Τὰ πέντε ταῦτα καταστήματα περιλαμβάνουσι μέσον πληθυσμὸν 1200 ὑποτρόφων ἐπιτηρουμένων καὶ περιθαλπομένων ὑπὸ 100 ἀδελφῶν. Ἐν ἑκάστῳ τῶν καταστημάτων τούτων ὁ ὀργανισμὸς εἶνε ὁ αὐτός· τὸ σωματεῖον διευθύνεται ὑπὸ ἡγουμένης, τὴν ὅποιαν οὐδὲν διακρίνει ἐξωτερικὸν σημεῖον ἀπὸ τῶν ἄλλων μοναχῶν, εἰμὴ μόνον τὸ ὅτι τὴν προσαγορεύουσι μητέρα. Ὡς αἱ ὑποτεταγμέναι αὐτῇ ἀδελφαί, φέροι ἐσθῆτα ἐκ μελανοῦ ἐρίου, ἐπενδύτην μελανα, καλύπτραν λευκὴν καὶ ὑποδήματα στερεά, ὑπομιμνήσκοντα τὸ ἐνδυμα τῶν γυναικῶν τοῦ Σαίν Σερβάν καὶ τὴν τοῦ ἱδρύματός ἀρχήν. Ὁ κανονισμὸς εἶνε αὐστηρὸς μὲν διὰ τὰς μοναχάς, ἐπιεικὴς δὲ διὰ τοὺς ὑποτρόφους. Πράγματι, αὐτοὶ εἶνε οἱ κύριοι, αἱ δὲ ἀδελφαὶ ὑπηρετοῦσιν αὐτοὺς ὡς πλύντριαι, ὡς μαγειρίσαι, ὡς νοσοκόμοι, ὡς ἑρανίστριαι, ὡς ὑπέρτριαι εἰς πᾶσαν περίστασιν, ἐκτελοῦσαι καὶ τὰς ἀπεχθεστέρας ἐπιυπηρεσίας. Παρὰ τῶν γερόντων οὐδὲν ἄλλο ἀπαιτοῦσιν εἰμὴ μόνον ἢ ἀποθάνωσιν ἐν εἰρήνῃ, οὔτε τὴν πείναν φοβούμενοι οὔτε τὸ ψῦχος. Αἱ δὲ ἀδελφαὶ τοὺς τρέφουσι, τοὺς παρασκευάζουσι κλίνας, τοὺς ἐνδύουσιν, ἐπιδέουσι τὰς πληγὰς των, ἀλλάσσουν εἰς τὰ κεκηλιδωμένα ἐνδύματά των, ἐγγρηγοροῦσι παρὰ τὴν κλίνην τῶν νοσούντων, τοὺς παρηγοροῦσι κατὰ τὴν ὥραν τοῦ θανάτου, τοὺς περιτυλίσσουν εἰς τὰ σάβανα, τοὺς ἐναποθέτουσιν εἰς τὸ νεκρικὸν φέρετρον, προσεύχονται πλησίον τοῦ νεκροῦ καὶ προπέμπουσιν αὐτὸν μέχρι τῆς θύρας τοῦ ἀσύλου, ὅταν μεταφέρηται εἰς τὴν τελευταίαν αὐτοῦ κατοικίαν. Εἰς τὰ καταφύγια ταῦτα ἢ πειθαρχία εἶνε οὐ μόνον μαλακὴ, ἀλλὰ καὶ μητρικὴ. Ἡ γυνὴ εἰς μάτην ἐνδύεται τὸ μοναχικὸν σχῆμα καὶ ὀμνύει ὄρκους ἀμετακλήτους, δὲν δύναται ἢ ἀποφυγὴ τοὺς μοιραίους τῆς φύσεως νόμους· ἐπλάσθη ὅπως γείνη μήτηρ. Ἡ θέλησις αὐτῆς ἢ αἱ περιστάσεις δύνανται νὰ καταστρέψωσι τὸν φυσικὸν τοῦ φύλου τῆς νόμον, ἀλλ' οὐδὲν ἰσχύει κατὰ τοῦ ἐπιβεβλημένου αὐτῇ ἠθικοῦ νόμου. Ἐγεννήθη καὶ μένει μήτηρ. Ὡς μικρὰ κόρη εἶνε μήτηρ τῆς πλαγγόνος τῆς, ὡς πρεσβύτις ἀτεκνος εἶνε μήτηρ παντὸς βρέφους, ὡς ἀδελφὴ τοῦ ἐλέους εἶνε μήτηρ τῶν ἀρρώστων καὶ πάντων τῶν δυστυχῶν, τοσοῦτ' ἄλλο.

καθὸς στερεῖται τῆς ἀληθοῦς μητρότητος. Εἰς τὰ καταστήματα αὐτῶν αἱ Μικραὶ Ἀδελφαὶ τῶν ἀπόρων εἶνε μητέρες τῶν γερόντων, τοὺς ὁποίους περιθάλπουσι, μητέρες τρυφεραί, θωπευτικάι, πρόθυμοι καὶ πάντοτε φαιδραί, ὡς ἀρμόζει ὅπως διασκεδάσωσι παιδία. Εἶδον ἐκεῖ μοναχάς νεαρὰς καὶ ἀβρὰς περιστοιχιζομένας ὑπὸ υἱῶν, ὧν ὁ νεώτατος ἦτο 75 ἐτῶν. Θέαμα ὄντως συγκινητικόν. Ἀλλὰ τὸ μᾶλλον ἐκπλήσσον εἶνε ἡ φαιδρότης τῶν Μικρῶν Ἀδελφῶν τῶν ἀπόρων. Ὁ γέλως ἤρχετο ἀπὸ τῶν χειλέων των, ὡς νὰ ἦτο καὶ αὐτὸς ἐκ τῶν κεκκονισμένων. Ἡ ψυχὴ αὐτῶν εἶνε ἀτάραχος, ἡ δὲ συνειδήσις τοῦ ἐπιτελεσθέντος καθήκοντος μεταδίδει αὐταῖς ἥρεμον οὕτως εἰπεῖν εὐχαρίστησιν, διαλάμπουσιν ἐν τῇ μορφῇ των. Ἄλλως, οὐδὲν τὸ ταράσσον αὐτάς. Ὁ τοῦ κόσμου θόρυβος παύει εἰς τὸ κατώφλιον τῆς κατοικίας των, αἱ ἀσχολίαι των δὲ εἶνε τοσαῦται, κατὰ τάξιν διαδεχόμεναι ἀλλήλας, ὥστε δὲν ἔχουσι καιρὸν νὰ σκεφθῶσι περὶ τῶν ἐπιγείων. Τὰ ἐν τῷ κόσμῳ συμβαίνοντα, οἱ μάταιοι τῶν ἀνθρώπων ἀγῶνες, τῶν γεγνόντων τὸ ἀσυνάρτητον, ἡ πτώσις τῶν μεγάλων ἀνδρῶν καὶ τῶν μικρῶν ἢ ἀνύψωσις, οὐδὲν αὐτὰς ἐνδιαφέρουσιν αὐτάς, οὐδ' εὐκαιροῦσι νὰ στρέψωσι τὸν νοῦν πρὸς τὰ τοιαῦτα, ἐνδὼφ καθήκον ἔχουσι νὰ θεραπεύωσι τὰς ἀνάγκας τῆς γυμνῆς, τῆς πεινώσης, τῆς ἀναπήρου οἰκογενείας, ἣτις ἀδιαλείπτως τὰς ἰκετεῖται. Τοῦτο εἶνε τὸ καθ' ἑκάστην ἀνανεούμενον πρόβλημα, τὸ ὁποῖον δέον καθ' ἑκάστην νὰ λύηται. Ὅταν δὲ λυθῇ, εὐχαριστοῦσι τὸν Θεὸν καὶ ἡσυχάζουσιν. Οἱ γέροντες ἔραγον, ἔχουσι πῦρ ἐν τῇ καρδίᾳ, καλαὶ δὲ κλίμαι ἀναμένουσιν αὐτούς. Ἡ θεία Πρόνοια ἐφρόντισε περὶ αὐτῶν. Ποίαν ἄλλην ἔχουσι μερίμναν; Οὐδεμίαν.

Ὅπως ἐπαρκέσωσιν εἰς τὰς ἀνάγκας τοσοῦτων ὑποτρόφων, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀνικάνων, ἐν μόνον μέσον ὑπάρχει, ὁ ἑρατισμὸς. Τὰ καταστήματα ταῦτα οὔτε προσόδους ἔχουσι οὔτε ἐπιδόματα. Λέγουσι· « τὸν ἐπιούσιον ἡμῶν ἄρτον ὁδὸς ἡμῖν σήμερον » καὶ οὐδὲν πλέον. Ἐκάστη ἡμέρα ἔχει τὴν ἑαυτῆς φροντίδα. Τὴν προτεραίαν ἀγνοοῦσι πῶς θὰ φάγωσι τὴν ἐπιούσαν, ἀλλὰ γινώσκουσιν ὅτι θὰ φάγωσι καὶ τρώγουσιν. Μετ' εὐγνωμοσύνης δέχονται τὴν ἐλεημοσύνην εἴτε εἰς νόμισμα εἴτε εἰς εἶδος.

Νομιζω ὅτι αἱ διατάξεις ἀπαγορεύουσιν εἰς τὰς ἡγουμένας νὰ ἔχωσιν ἐν τῷ ταμείῳ πλέον ὀρισμένου τινὸς χρηματικοῦ ποσοῦ. Πᾶν ὅτι κατὰ τὸν ἔρανον ὑπερβαίνει τὸ ποσὸν τοῦτο στέλλεται εἰς τὸ κεντρικὸν κατάστημα, ὅπως χρησιμεύσῃ ἐπ' ἀγαθῷ ἐν γένει τοῦ ἱδρύματος.

Ἄνὰ πᾶσαν ἡμέραν ἐξέρχονται πρὸς ἑρατισμὸν δύο ἀδελφαὶ ἐξ ἑκάστου τῶν πέντε παρισινῶν κατα-

στημάτων, καὶ βαδίζουσι βήματι ταχεῖ ἐπὶ τῶν πεζοδρομίων, κρατοῦσαι τὸν κατάλογον ἐκείνων, οὓς δεῖλουσι νὰ ἐπισκεφθῶσιν. Τὸ δρομολόγιόν των ὠρίσθη ἐκ τῶν προτέρων, οὐδ' ἐπιτρέπεται αὐταῖς ἡ πρωτοβουλία εἰς τὸ ἐπίπονον, τῷ ὄντι, τοῦτο ἔργον. Δὲν εἶνε τίποτε τὸ περιπατεῖν ἐπὶ πέντε καὶ ἕξ κατὰ συνέχειαν ὥρας ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἀλλ' αἱ οἰκίαι ἐν Παρισίοις εἶνε ὑψηλαί, ἡ δ' εὐσπλαγχία δὲν κατοικεῖ πάντοτε εἰς τὸ πρῶτον πάτωμα. Ἡ ἐρανίστρια ἐπανέρχεται ἐνίοτε εἰκαδὲ ἀφοῦ ἀναβῆ καὶ καταβῆ 150 πατώματα τὴν αὐτὴν ἡμέραν. Μία ἐξ αὐτῶν μοι ἔλεγε μειδιῶσα· « Δὲν θὰ ἦτο τίποτε ἐὰν ἠδυνάμην ν' ἀλλάξω γόνατα ». Τὰς δέχονται ἐν γενεῖ καλῶς. Τὸ εὐεργετικὸν ἴδρυμά των εἶνε γνωστὸν, εὐχαρίστως δὲ ταῖς παρέχονται βοηθήματα. Σπανίως ἐξέρχονται χωρὶς νὰ λάβωσι νόμισμα ἀργυροῦν ἢ χρυσοῦν. Κατὰ τοὺς χρόνους τούτους τῆς γενικῆς ἀσεβείας πρὸς πᾶν τὸ ἀξιοσέβαστον αἱ Μικραὶ Ἀδελφαὶ ἤκουσαν βεβαίως πολλὰκις λοιδορίαν τινά. Ἐνίοτε μέθυός τις βλέπων αὐτὰς πορευομένας γοργῶ τῷ βήματι καυχῶναι τὰς ὕβρισην, ἀλλ' ἀναγνωρίσας αὐτὰς ἀνεφώνησεν: « Αἱ Μικραὶ Ἀδελφαὶ τῶν Ἀπόρων! » καὶ ἀποκαλύψας τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἠρεύνησεν ἐν τῷ θυλακίῳ του καὶ εἶπεν· « Ἰδοὺ δύω πεντόλεπτα διὰ τοὺς γέροντάς σας ». Ἡ δὲ ἐλεημοσύνη αὕτη δὲν εἶνε ἴσως ἡ ἥττον εὐπρόσδεκτος. Πόσα συνάγουσιν εἰς τοὺς κατ' οἶκον ἐρανοισμούς; Ἄγνοῶ. Δύναμαι ὅμως νὰ εἶπω ὅτι ἄνευ τῶν εἰς χρήματα διδομένων ἐλεῶν θὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ θεραπευθῶσιν αἱ ἀνάγκαι τοῦ ἰδρύματος, καθότι νὰ εἰς εἶδος διδόμενα δὲν ἐπαρκοῦσιν ὅπως παράσχωσιν εἰς τοὺς ὑποτρόφους ἐνδύματα, κλίνην καὶ τροφήν.

Καὶ ὅμως οὐδενὸς φεῖδονται κόπου ἀπανταχοῦ ζητοῦσαι δῶρα εἰς εἶδος, ἀλλὰ τὰ δῶρα ταῦτα εἶνε τοσοῦτον ἀκανόνιστα, ὥστε ἀγνοοῦσιν ἐὰν θὰ προκύψῃ ἐξ αὐτῶν ἀφθονία ἢ ἔνδεια. Τὰ λείψανα τῶν μεγάλων ἐστιατορίων καὶ ξενοδοχείων, τὰ ὅποια συλλέγουσι τὴν πρωΐαν, εἶνε ἀνάλογα πρὸς τὴν κατὰ τὴν προτεραιάν γενομένην κατανάλωσιν. Ἄρκει νὰ γείνωσι συμπόσια τινὰ καὶ γάμοι, ὅπως εὐωχῆσωσι καὶ οἱ γέροντες. Ἐν καιρῷ πολιτικῆς ἢ οἰκονομικῆς κρίσεως, ὅτε τὰ πολυτελεῖα δεῖπνα εἶνε σπάνια εἰς τὰ καφενεῖα τοῦ συρμού, καὶ οἱ ἀλλοδαποὶ εὐάριθμοι προσέρχονται εἰς τὰς τραπέζας τῶν ξενοδοχείων, ὀλίγα λαμβάνουσι καὶ αἱ Μικραὶ Ἀδελφαί, τότε δὲ παρίσταται ἡ ἀνάγκη τῶν χρημάτων. Δυνάμεθα νὰ εἶπωμεν ὅτι τὰ εἰς εἶδος διδόμενα συντελοῦσι κατὰ τὸ ἥμισυ εἰς τὴν διατροφήν των περιθαλπομένων γερόντων, τοῦτο δὲ κατὰ μέσον ὄρον, καθόσον πάντες οἱ μῆγες δὲν εἶνε ἐπίσης προσοδοφόροι. Ὁ χειμὼν καὶ τὸ ἔαρ εἶνε καρποφόροι, διότι κατὰ τὰς ὥρας ταῦτα τοῦ ἔτους γίνονται χοροὶ, μεγάλα γεύματα, συναναστροφαί, ἐξ ὧν ὠφελοῦνται οἱ ἄποροι. Κατὰ τὸ θέρος, τὸν Αὐγούστον καὶ τὸν Σεπτέμβριον, ὅτε οἱ εὐποροῦντες μετακίνησιν εἰς τὴν ἐξοχὴν, εἰς τὴν θῆραν, εἰς τὰ θαλάσσια λουτρά ἢ εἰς περιήγησιν τινὰ, πᾶσαι αἱ πηγαὶ συγχρόνως ξηραίνονται, ἐπειδὴ δὲ τὸ ἀποταμιεύειν εἶνε ἀπηγορευμένον, ὡς καὶ τὸ ἔχειν προσόδους, βλέπουσιν ἐνίοτε ἡμέρας χαλεπὰς, καθ' ἃς τὸ κρέας εἶνε σπάνιον καὶ τὰ λάχανα ἀφθονώτερα τοῦ δέοντος διὰ γεροντικῶς στομάχους. Ἀναμένουσι δὲ ἀनुπομῶνους τὸν Ὀκτώβριον καὶ τὸν Νοέμβριον, δὲ

ἀνοίγουσι τὰ σχολεῖα, τὰ δικαστήρια, τὰ νομοθετικὰ σώματα, συνεπαγόμενα τὴν ἄπλετον δαπάνην, ἄνευ τῆς ὁποίας ἡ τράπεζα τῶν Μικρῶν Ἀδελφῶν τῶν ἀπόρων καταδικάζεται εἰς ἄκραν λιτότητα.

Καὶ πρῶτον μεριμνῶσι περὶ τοῦ ἄρτου, τῆς κυρίας τροφῆς ἐν Γαλλίᾳ. Πάντα σχεδὸν τὰ καταστήματα τῶν Μικρῶν Ἀδελφῶν ἀναγκάζονται ν' ἀγοράζωσι μέρος αὐτοῦ, ἀλλὰ λαμβάνουσι τὰ ὑπολειπόμενα τεμάχια διαφόρων ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων.

Ὅπως καθ' ἐκάστην δύω ἐρανίστριαι ἐξ ἐκάστου καταστήματος περιέρχονται τοὺς Παρισίους, ὡσαύτως καθ' ἐκάστην πρωΐαν μία ἄμαξα συλλέγει τὰ εἰς εἶδος δωρούμενα. Οὕτω λοιπὸν αἱ Μικραὶ Ἀδελφαὶ ἀποστέλλουσι δέκα ἐρανίστριας καὶ πέντε ἄμαξας. Ἦθελε δὲ εἶνε ἡ δαπάνη μεγάλη, διότι πέντε ἄμαξαι ἀπαιτοῦσι πέντε ἵππους χρήζοντας τροφῆς καὶ ἵπποσκευῆς. Ἀλλὰ χάρις εἰς τὴν γενναιοδωρίαν τοῦ κ. Μαυρικίου Βίξιο, διευθυντοῦ τῆς εταιρίας τῶν μικρῶν ἀμαξῶν, ἡ δαπάνη αὕτη δὲν ἐπιβαρύνει τὸν προϋπολογισμὸν τῶν ἀπόρων· εἰς ἕκαστον τῶν ἐν Παρισίοις καταστημάτων παρέχει ἵππον τρεφόμενον παρ' αὐτοῦ καὶ ἐπισεσαγμένον. Πρὸς δέ, ἅπαξ τοῦ ἔτους, βάφει τὰς ἄμαξας ἰδίᾳ δαπάνῃ. Ἡ πρᾶξις εἶνε καλὴ καὶ ἀξία λόγου. Ἡ ἄμαξα εἶνε διεσκευασμένη ἀναλόγως τοῦ προορισμοῦ αὐτῆς, ἔχουσα μεγάλα σιδηρᾶ δοχεῖα καὶ σάκκους, ἴσταται δὲ εἰς διαφόρους σταθμούς, καὶ ἐν πρώτοις εἰς τὰ λαχανοπωλεῖα καὶ τὰς δημοσίας ἀγοράς, ὅπου αἱ Μικραὶ Ἀδελφαὶ ἐμπνέουσι σεβασμὸν, φιλοφρονῶς χαριετιζόμεναι, καὶ εὐλαβοῦς τυχοῦσαι δεξιώσεως καὶ ἐπὶ αὐτῆς τῆς Κοινοῦ τ ο ς . Ἐκεῖ συγκομιζοῦσι λάχανα, μεγάλας κράμβας, γεώμηλα, δαύκους, ἐνίοτε τεμάχιον βουτύρου, ὅπερ ὅμως εἶνε σπάνιον. Ἡ ἐν τῷ ἐμπορίῳ ἐπιτυχία προδιαθέτει τὴν ψυχὴν εἰς τὰ καλὰ αἰσθήματα· ὁ ἔμπορος, ὅστις ἀπῆλαυσεν ἐξ ἐπιχειρήσεώς τινος σπουδαῖον κέρδος, ρίπτει ἐν τῇ ἀμάξῃ τῶν Μικρῶν Ἀδελφῶν σάκκον ὀρύζης ἢ φασιλῶν. Αἱ ἀγοραὶ διδοῦσι σπανίως κρέας ἢ ἰχθύς, τὰ ὅποια, ὡς δαπανηρά, δὲν φυλάττουσιν οἱ πωλοῦντες πρὸς ἰδίαν χρῆσιν. Ἀπειναντίας, αἱ κοιναὶ τῶν ὀπωρῶν, τὰ μέηλα καὶ τὰ ἄπια, προσφέρονται δαψιλῶς.

Ἐὰν εἶχον αὐτὸν μόνον τὸν πόρον, ἤθελον βεβαίως ἀποθάνει τῆς πείνης. Αἱ πωλήτριαι δὲν εἶνε πλούσιαι, τὸ δὲ ἐπάγγελμά των εἶνε λίαν ἐπίπονον, καὶ τὰ δῶρα αὐτῶν ἀνεπαρκῆ μὲν ὡς πρὸς τὰς προκειμένας ἀνάγκας, εἶνε γενναῖα ὡς πρὸς τὴν κατάστασιν τῶν δωρητῶν. Τὸ πλεῖστον τῆς συγκομιδῆς προέρχεται ἐκ τῶν μεγάλων ἐστιατορίων, τὰ ὅποια φυλάττουσι τὰ λείψανα τῶν τραπέζων των διὰ τὴν τράπεζαν τῶν ἀπόρων. Τῶν λειψάνων τούτων γίνεται διαλογή ὅσον οἶόν τε κατ' εἶδος καὶ οὕτω τιθέμενα ἐπὶ τοῦ πυρὸς καθίστανται πάλιν νόστιμα. Εἶδον ἐξεργόμενα ἐκ τῶν σιδηρῶν δοχείων ἐκλεκτὰ τεμάχια βείου κρέατος, ὀρνίθας καὶ μηρία ἐλάφων σχεδὸν ἀνεπάρφα. Τὰ τοιαῦτα μαγειρικὰ εὐτυχήματα δὲν ἀνανεοῦνται, ὡς εἰκόσ, καθ' ἐκάστην, τὰ ἐκλεκτὰ ταῦτα τεμάχια φυλάττονται διὰ τοὺς ἐν τῷ θεραπευτηρίῳ νοσηλευομένους, οὓς εὐφραίνουσι συνάμα καὶ ἐνδυναμοῦσι. Τὸ ἐπιζητούμενον μάλιστα ἐν τοῖς ἐστιατορίοις εἶνε ἡ ὑποστάθμη τοῦ καφέ, ἣν μετ' ἐπιμονῆς συλλέγουσι καὶ ἐπιμελῶς ἐπιτηροῦσι, μετὰ μεγίστης δὲ ἀνησυχίας ἀναμένουσιν οἱ ὑπότροφοι καὶ αὐτὰ ἴσως αἱ Μικραὶ Ἀδελφαί.

Ἄγνοῶ τίς συνέλαβε τὴν εὐφυῆ ταύτην ἰδέαν τοῦ συλλέγειν τὴν ὑποστάθμην τοῦ καφέ, τὴν συνήθως ῥιπτομένην, καὶ τοῦ κατασκευάζειν ἐξ αὐτῆς μέλανα ζωμὸν ἔχοντα ὄψιν καφέ. Ὁ καφές μετὰ τοῦ γάλακτος εἶνε τῆς πρώτης ἀνάγκης διὰ τὸν παρισινὸν πρεσβύτερον. Εἶχον ἤδη παρατηρήσει τὸ γεγονός τοῦτο ὅτε ἐμελέτων τὴν Σαλπετρίερ καὶ τὰ ἄλλα δημόσια ἄσυλα τῶν γερόντων. Οὐδεμιᾶς φεῖδονται θυσίας, ὅπως ἀπολαύσωσι καθ' ἑκάστην πρωΐαν τὸν κύαθον ἐκεῖνον τοῦ καφέ καὶ τοῦ γάλακτος, οὗ ἡ ἔξις κατέστη τυραννική. Αἱ Μικραὶ Ἀδελφαί, κατανοήσασαι τοῦτο, ζητοῦσι πανταχοῦ τὴν ἐξηγητημένην τοῦ καφέ ὑποστάθμην, ἐξ ἧς κατασκευάζουσι ποτὸν ἔχον θεωρίαν μᾶλλον ἢ πραγματικότητα, ἀλλ' ὅμως προσρίλεις εἰς τοὺς πτωχοὺς πρεσβύτας. Ἐθεώρουσαν γραΐαν τινὰ ἐρυτιδωμένην, ἣτις ἔπιπε βραδέως ἀπογευομένη ἕκαστον βόφημα. « Τί λέγεις, εἶνε καλὸς ὁ καφές σου ; », τῇ εἶπον. Ἔστρεψε πρὸς ἐμὲ τοὺς πονηροὺς ὀφθαλμοὺς τῆς καὶ ἀνυψοῦσα τοὺς ὤμους μὲ ὕψος ἀνοχῆς, ἀπήντησε : « Νὰ σὰς εἰπῶ τὴν ἀλήθειαν, εἶνε ὀλίγον ξεπλυμένος, ἀλλ' αὐτὸς μὲ διατηρεῖ ».

Ὅταν ἡ πρὸς ἐρασισμὸν ἐκπεμπομένη ἄμαξα ἐπιστρέφῃ οἴκαδε, τὰ ἐδώδιμα μεταφέρονται εἰς τὸ μαγειρεῖον, ἐπιθεωροῦνται, διαλέγονται ἐπιμελῶς καὶ χρησιμοποιοῦνται μέχρι τοῦ ἐλαχίστου τεμαχίου. Δέον νὰ ἐπαρκέσωσιν εἰς τὸ πρῶτον πρόγευμα, τὸ γεῦμα τῆς μεσημβρίας καὶ τὸ δεῖπνον παρατιθέμενον εἰς τὰς 5 μ.μ., οὐδεὶς δὲ πρέπει νὰ ἐγείρηται τῆς τραπέζης πεινῶν. Ὡς κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας, ἐν Σαῖν Σερβάν, αἱ Μικραὶ Ἀδελφαὶ τρώγουσιν ἀφοῦ φάγωσιν οἱ γέροντες, οὓς ὑπερτεοῦσιν. Ὁ συλλεγόμενος ἄρτος εἰς τὰ ἐστιαθρία καὶ τὰ σχολεῖα εἶνε ῥυπαρὸς, ζηρηρὸς καὶ σκληρὸς δι' ὀδοηκοναετιῶν οὔλα. Ἀλλὰ καθαρίζεται ἀφαιρουμένου παντὸς κερηλιδωμένου μέρους καὶ τίθεται εἰς τὸν κλίθωνον, ὅπου γίνεται μαλακώτερος καὶ μᾶλλον εὐπρόσδεκτος. Ὅσα τεμάχια εἶνε καθ' ὑπερβολὴν σκληρά, συντρίβονται καὶ χρησιμοποιοῦσιν εἰς τὴν κατασκευὴν τῆς σούπας. Ἐδοκίμασα τὰ φαγητὰ ἐπὶ τῆς κοινῆς τραπέζης καὶ εἶπον κατ' ἑμαυτόν, ὅτι κατὰ τὰς περιηγήσεις μου θὰ ἐλογιζόμην εὐτυχῆς, ἐὰν εὕρισκον πάνποτε τοιαῦτα. Ἄπαξ τὸ ἔτους, κατὰ τὴν 19 Μαρτίου, ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου Ἰωσήφ, τὰ καταστήματα τῶν Μικρῶν Ἀδελφῶν ἑορτάζουσι τότε δὲ ὁ ἐπίσκοπος τῶν Παρισίων μετὰ τῶν βικαρίων του φερόντων, ὡς αὐτὸς, λευκὸν περιζώμα, ὑπηρετεῖ ὁ ἴδιος τοὺς πρεσβύτας καὶ τὰς πρεσβύτιδας παρὰ τὴν τράπεζαν καθήμενος, εὐχαριστοῦντας δὲ καὶ κατανοοῦντας διὰ τοῦ παραδείγματος τούτου, ὅτι ἡ χριστιανικὴ ἀδελφότης δὲν εἶνε λέξις κενή.

Τὰ λείψανα τῶν παρισινῶν τραπέζων τρέφουσι τοὺς ὑποτρόφους τῶν Μικρῶν Ἀδελφῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ὑποτρόφων ἢ τράπεζα ἔχει λείψανα, τὰ ὅποια δὲν πρέπει ν' ἀπολεσθῶσι. Τὰ διὰ τοὺς ἀνθρώπους ἀκατάλληλα, εἶνε καλὰ διὰ τὰ ζῶα ἕκαστον λοιπὸν κατάστημα ἔχει κτηνοτροφεῖον, ὅπερ εὐχαρίστως δεικνύουσι καὶ τρέφουσιν ἐκ τῶν λειψάνων τῆς τραπέζης καὶ τῶν μαγειρειῶν. Εἰς ἐν τῶν καταστημάτων εἶδον σύνταγμα ὀρνιθίων ζώντων ἐν ὁμοιοῖα μετὰ στρατοῦ νησῶν εἰς ἕτερον ἐθαύμαστα πέντε χοίρους παχεῖς καὶ στιλπνοὺς, ἐτοίμους διὰ τὴν μάχαιραν τοῦ κρεοπώλου. Ἀλλαχοῦ ὑπάρχει πληθὺς κοινίλων, ὁσάκις δὲ ὑπὲρ τὸ δέον πληθύνονται, δεκατίζονται καὶ καρυκεύονται

πρὸς μεγίστην χαρὰν τῶν γαστριμάργων. Μία ἡγουμένη μοὶ ἔλεγε μετὰ τινος ὑπερφανεῖας : « Μίαν φερόν ὄλο ἔφαγον πάπλαν ! ». Αἱ τοιαῦται ἡμέραι σημειοῦνται ἐν τῷ βίῳ τῶν ὑποτρόφων καὶ διατηροῦνται ἐν μνήμῃ πολλῶν ἀναπολούμενων.

Τὰ διδόμενα εἶδη δὲν εἶνε μόνον ἐδώδιμα· οὐδὲν ἐν τῷ ἰδρύματι τῶν Μικρῶν Ἀδελφῶν, τὸ μὴ προεργόμενον ἐκ τῆς ἐλεημοσύνης, αὐταὶ λέγουσιν « ἐκ τῆς θείας Προνοίας ». Δέγονται δὲ πάντα εἶδον κομιζόμενα τεμάχια κιβωτιῶν ἐκ λευκοῦ ξύλου. « Τί ὅα τὰ κάμετε αὐτά ; — Εἶνε λίαν χρήσιμα, Κύριε δι' αὐτῶν ἀνάπτωμεν τὸ πῦρ. » Εἰς τὸ ὑπερῶον ἐνὸς τῶν καταστημάτων εἶδον μίαν ἀδελφὴν καὶ δύο πρεσβύτιδας ἐπιθεωρούσας συντρίματα κηρίων ὄχι τεμάχια ἔχοντα εἰσέτι ὀλίγον θρυαλλίδα καὶ ὀλίγον κηρίον, ἀλλὰ σταγόνας πεσοῦσας ἐπὶ τῆς ὑάλου ἢ ἐπὶ τοῦ κηρίου πεπηγυίας, κόνιν στεαρίνης, ἣτις τινάσσεται ἀπὸ τοῦ τάπητος καὶ μετὰ τῶν ἀκαθαρσιῶν σαρόνεται. Αἱ Μικραὶ Ἀδελφαὶ δὲν τὴν περιφρονοῦσι, τὴν φυλάττουσι καὶ κατασκευάζουσι ἐξ αὐτῆς κηρία, τὰ ὅποια καίουσιν, ὡς νὰ μὴ εἶχον ἤδη καύσει. Ἐν τῷ αὐτῷ καταστήματι ἐξεκλήθοντο ἐπιμελῶς τεμάχια σειραδίων κοσμοῦντων ἄλλοτε ἀνάκλιντρα, τὸ δὲ ἐξαγόμενον ἔριον ἐπλέκετο· « Κάμνει πολὺ καλὰς κνημίδας διὰ τὸν χειμῶνα » μοὶ ἔλεγε μία τῶν ἀδελφῶν. Αὐτὸ εἶνε τὸ μυστήριον, τὸ θαῦμα τῆς ὑπάρξεως τῶν Μικρῶν Ἀδελφῶν τῶν ἀπόρων. Ὁφελοῦνται παντὸς πράγματος καὶ ἀναπτύσσουσι πρὸς χρησιμοποίησιν καὶ τῶν μᾶλλον, κατὰ τὸ φαινόμενον, ἀχρήστων ἔκτακτον ἀγχινοῖαν. Εἶνε ἀδύνατον νὰ ἐπισκερῆται τις τὰ ὑπνωτήρια τῶν καὶ νὰ μὴ κατανοήσῃ εἰς ποῖον βαθμὸν ἐπιδεδξιότητος ἔφθασαν. Ἐκάστη κλίνη καλύπτεται ὑπὸ σκεπάσματος κρύπτοντος τὰς σινδόνας καὶ τὸ προσκεφάλαιον. Οὐδέποτε τοῦ Ἀρλεκίνου ἢ ἀκόλατος φαντασία ὠνειροπόλησε τοιαύτην ἀναρμόστων χρωμάτων ποικιλίαν. Τὰ σκεπάσματα ταῦτα ἀποτελοῦνται ἐκ δειγμάτων συνεραμμένων καὶ οὕτω πως διατεθειμένων, ὥστε νὰ σηματοῖζωσι ζωγραφήματα ὅσον οἶόν τε ἦτον ἀλλόκοτα, βλέπει δὲ τίς ὅτι συντεθήσαν μετὰ τινος καλαισθησίας. Ἐκ τοῦ ὑφάσματος μαντεύεται ἡ προέλευσις αὐτῶν. Τὰ μετάξινα συνελέγησαν παρὰ τινι ῥάπτρια τοῦ συρμοῦ, ἀλλὰ προέρχονται ἐξ ἐπιλοποισίου. Ἀλλαχοῦ βλέπω δειγμάτων ῥάπτου φέροντα εἰσέτι τὰς ἐπιγραφάς, ἐφ' ὧν σημειοῦται ἡ τιμὴ ἠρώτησα διατί, μοὶ ἀπεκρίθησαν μετὰ μειδιᾶντος « Προφυλάττουσι τὸ ὕφασμα ». Τὰ τεμάχια ταῦτα δὲν χρησιμοποιοῦσι μόνον πρὸς κατασκευὴν κλινοσκεπασμάτων. Ἐκλέγουσιν ἐκ τῶν ἐριούχων τὰ ἔχοντα ἀνάλογον περίπου χρωματισμὸν καὶ κατασκευάζουσι ἐξ αὐτῶν ὑπενδύτας, τοὺς ὁποίους οἱ ὑπότροφοι φέρουσι κατ' οἶκον, καὶ δὲν εἶνε μὲν κομποί, ἀλλ' εἶνε θερμοὶ καὶ κατάλληλοι διὰ γεροντικούς ὤμους. Τὰ κλινοσκεπάσματα ταῦτα, τὰ προσκεφάλαια, τὰ παραπετάσματα, τὰ ἐνδύματα κατασκευάζονται παρ' αὐτῶν τῶν ὑποτρόφων. Μεταξὺ αὐτῶν ὑπάρχουσιν ἀρχαῖα ῥάπτια καὶ ῥάπτρια, οἷς διανέμεται ἡ ἐργασία, φιλοτιμοῦνται δὲ ν' ἀποδειξῶσιν ὅτι δύναται εἰσέτι νὰ ἐργασθῶσι καὶ δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ῥάπτουσι πρὸς μέγα τῆς κοινότητος ὄφελος. Τὰ παλαιὰ ὑποδήματα ἐπισκευάζονται ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ὑποδηματοποιῶν, τὰ καθίσματα καὶ αἱ τράπεζαι ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ξυλουργῶν. Πάντες οἱ ἐξασκήσαντες ἐπάγ-

γελμά τι καὶ δυνάμενοι νὰ ἐξασκήσωσιν ἔτι αὐτό, χρησιμοποιοῦνται, οὕτω δὲ ἀσχολούμενοι διασκεδάζουσιν ἅμα δὲ καὶ συμμετέχουσι τοῦ εὐεργετικοῦ ἔργου τοῦ ἰδρύματος. Καὶ εἰς τὸ μαγεῖρειον δὲ ὡσαύτως καὶ εἰς τὸ πλυντήριον οἱ ὑπότροφοι βοηθοῦσι κατὰ δυνάμιν τὰς Μικρὰς Ἀδελφάς. Εἷς τινα καταστήματα ὁμὰς κηπουρῶν ἐργάζονται ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν ἀρχικηπουροῦ. Ὁ τε διευθύνων καὶ οἱ ἐργάται ἔχουσι πάντες ἡλικίαν 70—80 ἐτῶν ἀνήκουσι δὲ εἰς τὸ κατὰστημα καὶ ἀνευρίσκουσιν ἐπὶ τῆς τραπέζης τὰ λάχανα, τὰ ὁποῖα ἐκαλλιέργησαν. Παρ' ἅπασιν τοῖς ὑποτρόφοις ὑπάρχει τις ἀμιλλα εἰς τὸ ν' ἀποδείξωσι προθυμίαν καὶ δραστηριότητα. Δὲν τοὺς πιέζουσιν, οὔτε ἀπαιτοῦσιν τι παρ' αὐτῶν, ἀλλὰ προθυμοποιοῦνται οἱ ἴδιοι νὰ προσφέρωσι τὰς ὑπηρεσίας των, ἵνα ἀνακουφίσωσι τὸ ἄχθος τοῦ χρόνου.

Ἔπεται τὸ τέλος.

(Μετάφρασις ΕΛΙΖΗΣ Σ. ΣΟΥΤΣΟΥ.)

Η ΑΠΟΛΕΣΘΕΙΣΑ

[Μυθιστορία τῆς Κυρίας Henry Greville.

Μετάφρασις Π. Ι. Φέρμου].

Συνέχεια· ἴδε προηγούμε. φύλλον.

ΚΖ'

Περὶ ὥραν 11 π. μ. ἅμαξα σταθεῖσα πρὸ τῆς κιγκλιδωτῆς θύρας τοῦ κηπαρίου, ἀπεβίβασε γυναῖκα ὑψηλὴν καὶ ἰσχνήν, κρατοῦσαν μικρὸν σάκκον παλαιὸν ἐκ μαύρου μαροκινείου δέρματος τετριμένον καὶ ὑπερύθρον κατὰ τὰς γωνίας, σάκκον, ὅστις « πολλῶν ἀνθρώπων ἴδεν ἄστεα » καὶ πολλῶν πραγμάτων ἐγένετο μάρτυς αὐτόπτης, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἀφ' ἧς ἐλυτρώθη τῶν χειρῶν τοῦ κατασκευάσαντος αὐτόν.

Κρούσασα τὸ κωδώνιον τῆς θύρας, ἀνέμεινεν ἐσταυρωμένης ἔχουσα τὰς χεῖρας, ἐν ᾧ ὁ ἅμαξηλάτης δυσηρεστημένος διὰ τὸ ἀγώγιον, ἀπήρχετο βιαίως, καλπάζοντας τοῦ ἀτυχοῦς ἴππου του, ὄν, οὐδὲως ὑπεύθυνον ὄντα κατεμάστιζε, δεινῶς.

Οὐδεμία ἀπάντησις εἰς τὸν κωδωνισμόν. Διότι ἡ μὲν Μαρκέλλα περὶ οὐδενὸς πλέον ἐσκέπτετο, ἡ δὲ διακόνισσα δὲν ἠδύνατο νὰ διακρίνη τίνος θύρας ἦτο ὁ κώδων, διότι πασῶν τῶν οἰκιῶν τῆς ὁδοῦ οἱ κώδωνες ἀντήχουν ἕνεκα τῆς πρωϊνῆς ὑπηρεσίας.

Ἡ νέηλος ἀγανακτοῦσα ἔσυρε τὸν κρίκον ἐκ δευτέρου μετὰ τοσοῦτης βίας, ὥστε ὁ κύων τοῦ Ροβέρτου ἀπεκρίθη διὰ παρατεταμένων καὶ δυνατῶν ὕλακῶν.

Αἱ ὕλακαὶ αὐταὶ βεβαίως δὲν ἦτο δυνατόν νὰ δώσωσι θάρρος εἰς τὴν ἀναμένουσαν γυναῖκα, ἥτις ἐνόμιζεν ὅτι ὁ ὕλακτῶν κύων ἦτο ἐν τῷ κηπαρίῳ. Ἐσήμανε καὶ ἐκ τρίτου ἄνευ τινὸς ἐπιτυχίας, καὶ σιγήσαντος τοῦ κυνὸς παρετήρησε τέλος τὴν λαβὴν τῆς θύρας. Στρέψασα τὴν λαβὴν εἶδε παρευθὺς τὴν θύραν ἀνοικομένην, καὶ εἰσελθοῦσα εἰς τὸ κηπάριον ἐπληροφορήθη ἀσμένως ὅτι τὸ ροβερόν ζῶον δὲν ἦτο ἐκεῖ.

Διὰ βήματος δὲ ἀσφαλοῦς διέτρεξε τὴν μακρὰν δεινδροστοιχίαν, καὶ εἰσῆλεν εἰς τὴν οἰκίαν ὡς ἐάν ἦτο ὅλη κτήμα τῆς διότι ἀφ' ἧς στιγμῆς ἐβεβαιώθη ὅτι δὲν ὑπῆρχε κύων, δὲν ἦτο πλέον ἄξιον τοῦ κόπου νὰ προφυλάσσεται.

Διερχομένη πρὸ τῆς ἡμιανοίκτου θύρας τοῦ ἐστιατορίου, δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατηθῆ νὰ μὴ τὴν ὠθήσῃ ἵνα ἴδῃ τί συνέβαινε. Ἰδοῦσα δὲ τὴν μὲν θερμάστραν ἐσβεσμένην, τέφραν δὲ διεσπαρμένην ἐπὶ τοῦ μαρμαροῦ, τὸ κεῦθος ἐν ᾧ ἐθερμαίνεται τὸ ὕδωρ, κείμενον ἐκεῖ που, τὸ ἡμιτελὲς δειπνον τῆς Μαρκέλλας, διέστρεψε τὸ πρόσωπόν τῆς διὰ μορφασμῶ εὐφραδιστατοῦ· ἀλλ' οὐχ ἦττον ἀντιπαρῆλθε ψιθυρίζουσα:

— Τὸ κατακλιέψανε τὸ σπίτι! Ἦρθ' ἀπάνω 'ς τὴν ὥρα.

Ἡ μικρὰ αἶθουσα ἦτο κλειδωμένη· ἐβεβαιώθη δὲ περὶ τούτου διὰ τῆς ἰδίας αὐτῆς χειρός. Ἐπεκτείνουσα δὲ τὰς ἐρεύνας τῆς πρὸς τὸν πρῶτον ὄροφον, ἀνέβη τὴν κλίμακα βραδέως.

— Καὶ ἡ κυρία Ἐρμίνη; ποῦ εἶνε τὴν; ἠρώτησε τὴν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς κλίμακος ἐμφανισθεῖσαν διακόνισσαν.

— Σᾶς ἄφησε χρόνους, ἀπεκρίθη αὐτῇ.

— Ἄχ! ἀνεφώνησεν ἡ κατεσκληκυῖα γυνὴ ὀλίγον τι συγκινηθεῖσα, καὶ παρευθὺς εἰσέδυσεν εἰς τὸ δωμάτιον τῆς νεκρᾶς, ἦλθε πλησίον τῆς κλίνης ἐφ' ἧς ἔκειτο ἡ συγγενῆς τῆς, καὶ ἐποίησε τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου σταυροῦ ψιθυρίζουσα προσευχὴν τινα. Τὰ χεῖλη τῆς ἐκινουῦντο, ἀλλ' οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἀνηρεύων καὶ τὰς ἐλαχίστας γωνίας τοῦ δωματίου.

Ὅτε δὲ ἐκρινεν ὅτι ἀρκούντως ἔπραξεν ὁ τι ἀπῆται ἡ εὐπρέπεια, ἐποίησεν ἐκ δευτέρου τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ἀλλὰ ταχύτερον τοῦ πρώτου, καὶ στραφεῖσα πρὸς τὴν διακόνισσαν μετ' ἤθους ἀνθρώπου ἐκπληρώσαντος πάσας αὐτοῦ τὰς ὑποχρέωσεις, εἶπε μετὰ μεγαλοπρεπειᾶς:

— Εἶμαι ἡ κυρία Γρεναρδῶνη.

Ἄλλ' ἡ διακόνισσα νεαρὰ ἔτι καὶ ὀλίγον γινώσκουσα τὰς ἐξέεις τῶν μακρόθεν ἐρχομένων ἐπίτηδες ἵνα κληρονομήσωσιν, ἐποίησε νεῦμα δηλοῦν κατὰ τὸ ἡμισυ χαιρετισμόν καὶ κατὰ τὸ ἡμισυ ἐρώτησιν. Ἡ δὲ γυνὴ ἐξηκολούθησε:

— Ὁ γιατρός φές μου ἴγραψε. Εἶμαι μαθὲς κληρονόμα τῆς ἀξαδέρφης μου.

Ἡ νέα ἐποίησε δεύτερον νεῦμα, ἀλλ' οὐχὶ πλέον νεῦμα χαιρετισμοῦ. Τὸ χυδαῖον ἅμα καὶ ἐπιτετηθευμένον, ἡ ξηρὰ φωνή, αἱ ἀλαζονικαὶ κινήσεις τῆς νεήλδος, ἐφαίνοντο εἰς αὐτὴν ὀλίγον ἀρμόζοντα πρὸ τοῦ λειψάνου τοῦ μόλις ἀπεψυχαμένου τῆς γυναικός, ἥτις ἐγίνωσκε νὰ καθίσταται ἀγαπητή, τοῦλάχιστον εἰς τὴν ὀρφανὴν ἥτις τὴν εἶχε παρασταθῆ κατὰ τὴν ἐπώδυνον τοῦ θανάτου ὥραν.